

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental. Ea poate suferi modificări de formă.

SECOND SECTION

CAUZA BODIU v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 7516/10)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

18 iunie 2019

Prezenta hotărâre este definitivă, dar poate suferi modificări de formă.

În cauza Bodiu v. Republica Moldova,
Europeană a Drepturilor Omului (Secția a doua), întrunită într-un
Comitet compus din: Egidijus Kūris, *Președinte*,
Valeriu Grițco,
Darian Pavli, *judcători*,
și Hasan Bakırcı, *Grefier adjunct al Secției*
Deliberând în camera de consiliu la 28 mai 2019,
Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 7516/10) versus Republica Moldova, depusă la Curte în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) de către un cetățean francez, dl Aurel Bodiu („reclamantul”), la 29 ianuarie 2010.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl R. Zadoinov și dna Violeta Gașițoi, avocați în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul său dl Lilian Apostol.

3. Reclamantul a pretins, în particular încălcarea drepturilor sale în baza Articolului 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 of Protocol Nr. 1 din Convenție ca a anulării abuzive a unei hotărâri definitive adoptate în favoarea sa.

3. La 30 septembrie 2014 cererea a fost comunicată Guvernului iar restul cererii a fost declarat inadmisibil în temeiul articolului 54 § 3 din Regulamentul Curții.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut 1975 și locuiește Chișinău.

6. Aflându-se într-un litigiu cu H. cu referire la dreptul de proprietate asupra unui imobil, reclamantul a inițiat o acțiune în instanța de judecată cu privire la recunoașterea dreptului său de proprietate și evacuarea lui H. din casă. H. a adresat o acțiune reconvențională, solicitând recunoașterea dreptului său de proprietate asupra imobilului, invocând că acesta ar fi fost construit de către ea.

7. La 20 decembrie 2007 Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a respins cererea reconvențională depusă de către H. și a admis în întregime acțiunea reclamantului.

8. Prin decizia sa din 20 mai 2008, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de apel a lui H. și a menținut hotărârea instanței de fond. H. nu a participat la ședințele desfășurate în cadrul instanței de apel, deși citația a fost expediată în mod repetat la adresa indicată în cererea de apel, inclusiv cu aviz de recepție, la care a parvenit răspuns că H. nu locuia acolo. Decizia a devenit definitivă după expirarea termenului limită stabilit de lege pentru depunerea recursului, id est a două luni.

10. La 11 mai 2009 H. a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2008, menționând că aflase despre aceasta abia la 23 aprilie 2009, fără a proba afirmațiile sale în vreun mod. Potrivit reclamantului, el a solicitat respingerea recursului ca fiind depus în afara termenului legal. Reclamantul a solicitat Curții Supreme de Justiție să respingă recursul ca fiind depus în afara termenului legal. El a susținut că, din moment ce H. a depus recursul la Curtea de Apel Chișinău, era de datoria ei să se intereseze de evoluția cauzei, și nu să aștepte un an pentru a face acest lucru.

11. La 16 octombrie 2019 Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de recurs a lui H., a casat hotărârile instanțelor inferioare și a pronunțat o hotărâre nouă, prin care a dispus partajarea imobilului în litigiu în două părți egale, acordându-le câte una reclamantului și lui H.

II. DREPT INTERN PERTINENT

10. În baza articolului 107 din Codul de procedură civilă, astfel cum era formulat la momentul evenimentelor, părțile în proces au fost obligate să informeze instanța cu privire la orice schimbare a adresei.

11. În baza articolului 433 din Codul de procedură civilă, astfel cum era formulat la momentul evenimentelor, un recurs în privința chestiunilor de drept ar fi considerat inadmisibil în cazul în care a fost depus în afara termenului legal.

12. În baza articolului 434 din Codul de procedură civilă, astfel cum era formulat la momentul evenimentelor, o cale de atac poate fi depusă în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii de apel și, dacă hotărârea completă a fost pronunțată ulterior data, de la data la care părțile au fost informate în scris despre semnarea hotărârii complete. Termenul limită de două luni a fost limitat și nu a putut fi prelungit.

13. Potrivit practicii Curții Supreme de Justiție, un reclamant trebuie să acționeze cu diligența și cu bună-credință și să cerceteze progresul procedurii în care acesta este parte într-un termen rezonabil. Părțile la procedură nu pot fi ignorate pentru perioade lungi de timp și se pot baza pe propria lor lipsă de teamă și lipsă de diligență în susținerea unei cereri de prelungire a termenului de introducere a unui recurs în afara legii -limită. Principiile de mai sus au fost formulate în numeroase hotărâri ale Curții Supreme de Justiție, inclusiv *Oferta Plus v. S.A. Seminte Nord*, 28 May 2009, cauza nr. 2rae-130/09; *Balan*

și *Balan v. Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate, Nr. 51/162 COOP*, 5 decembrie 2018, cauza nr. 2ra-2467/18; și *Prust v. Ministerul Justiției*, 19 decembrie 2018, cauza nr. 2ra-2422/18.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 § 1 DIN CONVENȚIE

14. Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție, reclamantul pretinde că autoritățile moldovenești nu au întreprins măsurile necesare pentru a-i permite să păstreze legătura cu fiica sa. Această dispoziție prevede următoarele:

Reclamantul a pretins că decizia Curții Supreme de Justiție de a anula hotărârile instanțelor inferioare adoptate în favoarea sa, ca urmare a unei cereri de recurs depusă de partea adversă în afara termenului legal a încălcat dreptul său la un proces echitabil. El sa bazat pe Articolul 6 § 1 din Convenție, care are următorul conținut:

"În determinarea drepturilor și obligațiilor sale civile sau a oricărei acuzații penale împotriva sa, fiecare are dreptul la o audiere corectă și publică într-un termen rezonabil de către un tribunal independent și imparțial stabilit prin lege. ..."

A. Admisibilitatea

15. Curtea notează că cererea nu este vădit nefondată în sensul Articolului 35 § 3 din Convenție. De asemenea, ea constată că cererea nu este inadmisibilă pentru niciun alt motiv. Prin urmare, cererea trebuie declarată admisibilă.

B. Cu privire la fond

16. Reclamantul a susținut că hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2008 a devenit definitivă, deoarece partea adversă nu a recurs la nici-o cale de atac în termenul legal de două luni. Recursul formulat de H. în luna mai 2009 a fost depus în afara termenului. Prin urmare, decizia Curții Supreme de Justiție de a admite această cerere de recurs a constituit o încălcare a Articolului 6 § 1 al Convenției..

17. Guvernul a susținut că H. nu a fost prezent la examinarea cauzei la Curtea de Apel din 20 mai 2008, când a fost pronunțată hotărârea atacată. Ea a aflat despre această hotărâre abia la 23 aprilie 2011. Ea a depus apelul cu

două săptămâni mai târziu, adică în termen de două luni de la data la care a aflat de hotărâre. În consecință, recursul a fost depus în termenul legal.

18. Curtea reiterează că dreptul la un proces echitabil în fața unui instanțe care este garantat de articolul 6 § 1 din Convenție trebuie să fie interpretat în lumina preambulului Convenției care enunță preeminența dreptului ca patrimoniul comun al Statelor contractante. Unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității rapoartelor juridice care estimează printre altele, că soluția atribuită de către instanța judecătorească în mod definitiv oricărui litigiu să nu fie mai mult pusă în cauză (a se vedea, *Brumărescu v. Romania* [GC], nr. 28342/95, § 61, ECHR 1999-VII).

19. În cauza *Carpov v. Republica Moldova* (nr. 6338/11, 12 februarie 2019), Curtea a constatat că admiterea unui recurs depus în afara termenului de prescripție de către Curtea de Apel Chișinău a încălcat principiul securității juridice. Curtea a considerat că "pierderea" de către un litigant a unei hotărâri definitive adoptate în favoarea sa era incompatibilă cu Convenția.

20. În prezenta cauză, reclamantul a "pierdut" o hotărâre adoptată în favoarea sa. Disputa dintre părți este dacă recursul formulat la 11 mai 2009 a fost depus în termenul legal prevăzut la articolul 434 din Codul de procedură civilă (a se vedea paragraful 12 de mai sus).

21. Curtea a notat că sistemele legale a diferitor state membre prevăd posibilitatea extinderii termenului limită, în cazul în care există motive valabile în acest sens. În același timp, dacă termenul limită pentru un recurs este extins după o perioadă considerabilă de timp și pentru motive care nu par să fie persuasive, această decizie poate încălca principiul securității raporturilor juridice. Curtea a recunoscut că este în primul rând la discreția instanțelor naționale să decidă în privința extinderii termenului limită pentru declararea unui recurs, însă această discreție nu este nelimitată. Instanțelor li se cere să aducă motive. Unul din motive poate fi, de exemplu, omisiunea autorităților de a informa părțile despre decizia adoptată în privința cauzelor acestora. Chiar atunci, totuși, posibilitatea extinderii nu poate fi nelimitată, din moment ce părțile trebuie să i-a măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc. În fiecare caz, instanțele naționale trebuie să verifice dacă motivele privind extinderea termenului limită pentru recurs poate să justifice ingerința în principiul *res judicata*, în special dacă legislația națională nu limitează discreția fie în ceea ce privește timpul sau motivele pentru extinderea termenului limită. (a se vedea *Ponomaryov v. Ucraina*, nr.3236 / 03, §§ 41, 3 aprilie 2008).

22. Curtea a notat că H. în cererea sa de recurs nu a explicat ce l-a împiedicat să afle despre decizie mai devreme, sau mențiunea dacă a încercat să afle despre progresul procedurilor în apel inițiate de el. În pofida acestui fapt, Curtea Supremă a fost de acord să calculeze termenul de 2 luni de la data indicată de H. fără nici o rezervă. În această privință, ea nu a aplicat propria

jurisprudență privind obligația părților de a acționa cu diligență și bună credință. H. Nu a fost întrebat de ce nu a informat Curtea de Apel despre schimbarea adresei sau dacă a întreprins mai multe încercări de a afla despre procedurile în apel inițiate.

23. În aceste circumstanțe, Curtea a considerat că prin admiterea recursului lui H. după scurgerea unei perioade considerabile de timp și în absența vreunei explicații plauzibile de ce nu a făcut-o mai devreme, a adus la zero tot procesul judiciar, care s-a finalizat cu o decizie definitivă și executorie și astfel a constituit *res judicata*. Astfel, Curtea Supremă de Justiție a încălcat principiul securității raporturilor juridice și a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil în sensul Articolului 6 § 1 din Convenție, astfel a avut loc violarea Articolului 6 § 1 din Convenție (a se vedea *Brumărescu*, citat mai sus, §§ 61 și 62).

24. Prin urmare, a avut loc o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție.

II. PRIVIND PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1 LA CONVENȚIE

25. Reclamantul sa plâns că anularea deciziei Curții de Apel din 20 mai 2009 a avut ca efect încălcarea dreptului de a se bucura de bunurile sale, garantate prin Articolul 1 din Protocolul nr. 1, care prevede:

“ Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

A. Admisibilitatea

26. Curtea notează că această plângere nu este în mod vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 (a) din Convenție. De asemenea, aceasta constată că nu este inadmisibilă pe niciun alt motiv. Prin urmare, trebuie declarată admisibil.

B. În fond

27. Curtea reiterează că, o hotărâre judecătorească adoptată în favoarea unui reclamant poate fi considerată o "posesie" în sensul Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, iar în acest context drepturile reclamantului în prezenta speță au fost afectate, prin urmare a constat o încălcare și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. (a se vedea,

printre alte autorități, *Burdov v. Federația Rusă* nr. 59498/00, § 40, ECHR 2002-III, și cauzele citate în acestea).

28. În plus, renunțarea la o astfel de hotărâre, după ce va deveni definitivă și neaplicabilă, va constitui o ingerință în dreptul beneficiarului hotărârii de a se bucura de această posesie (a se vedea *Brumărescu*, citată mai sus, § 74). Chiar dacă presupunem că o astfel de ingerință poate fi considerată ca fiind de interes public, Curtea constată că nu a fost justificată din moment ce nu sa păstrat un echilibru corect și că reclamantul ar fi obligat să suporte o povară individuală și excesivă (*ibid.*, § 75- 80).

29. Prin urmare, a avut loc o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

9. Articolul 41 din Convenție prevede:

Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoloalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

30. Reclamantul a solicitat 650 euro (EUR) pentru prejudiciul material, fără a oferi detalii. În plus, el pretinde EUR 4,000 pentru prejudiciul moral.

31. Guvernul a contestat sumele de mai sus și a susținut că nu există o legătură de cauzalitate între pretinsele încălcări și pretențiile cu titlu de prejudiciu material. În orice caz, acesta a susținut că reclamantul nu a explicat care ar fi trebuit să fie suma ce urma să acopere prejudiciul material. În ceea ce privește prejudiciul moral, Guvernul a declarat că suma solicitată a fost excesivă.

32. Curtea notează că reclamantul nu a oferit nicio explicație cu privire la suma solicitată pentru prejudiciul material. Prin urmare, acesta respinge această afirmație ca nefondată. Cu toate acestea, judecând în echitate, acordă acestuia 2 000 EUR pentru prejudiciul moral.

B. Costuri și cheltuieli

33. Reclamantul a solicitat EUR 2,850 pentru costuri și cheltuieli suportate în fața Curții.

34. Guvernul a susținut că această sumă este excesivă.

35. Conform jurisprudenței Curții, reclamantul are dreptul la rambursarea costurilor și cheltuielilor numai în măsura în care sa demonstrat că acestea au fost efectiv și în mod necesar suportate și că sunt rezonabile în ceea ce privește cuantumul. În prezenta cauză, ținând cont de documentele pe care le

în posesia sa și de criteriile indicate mai sus, Curtea îi acordă reclamantului suma de 500 de euro.

C. Penalități

36. Curtea consideră că este potrivit ca penalitatea să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei puncte procentuale.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție;
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 1 din Protocolul Nr. 1 la Convenție;
4. *Hotărăște*
  - (a) că Statul reclamat trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data când hotărârea va deveni definitivă în conformitate cu Articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume care urmează a fi convertite în lei moldovenești la rata aplicabilă la data transferului:
    - (i) EUR 2,000 (două mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul moral;
    - (ii) EUR 500 (cinci sute euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru costuri și cheltuieli;
  - (b) că, la expirarea celor trei luni menționate mai sus și până la executarea hotărârii, urmează să fie achitată o penalitate adițional sumelor de mai sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
5. *Respinge* restul pretențiilor cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 18 iunie 2019, potrivit Articolului 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Hasan Bakırcı
Grefier adjunct

Egidijus Kūris
Președinte